



Verksamhetsplan 2019

2019 är andra året för handlingsprogrammet *Teckenspråk - en hållbar framtid*. Genom ett gemensamt och socialt ansvarstagande kan vi tillsammans skapa ett samhälle där teckenspråk är självklart. I en hållbar framtid ser vi ett samhälle där rätten till språk, kommunikation, utveckling och delaktighet säkerställs, både för vår generation och för kommande generationer.

Starkare rätt till teckenspråk

Att ha tillgång till språk och fungerande kommunikation är grundläggande i våra liv och en viktig faktor för att uppnå en god livskvalitet. Genom att stärka rätten till teckenspråk på olika sätt, bland annat tillgång till teckenspråksmiljöer, teckenspråk som undervisningsspråk och modersmål uppnår människor bättre förutsättningar till ett gott liv och riskerna för ett språkligt utanförskap minimeras.

Teckenspråk och tvåspråkighet

Föräldrahandbok för döva barn

SDR ska fortsätta arbetet med att sprida information och forskningsartiklar om vikten av teckenspråk tidigt i livet. En del av detta arbete är att initiera en produktion av en digitaliserad handbok till föräldrar ur ett dövperspektiv. Handboken kan komma att fylla ett tomrum i det bristande föräldrastödet från hörselvården och uppmuntra föräldrar att utveckla teckenspråk tillsammans med sina barn. En del av boken kan bestå av tips för en god språkutveckling i svenskt teckenspråk för döva och hörselskadade barn. Boken kan sedan utgöra ett stöd för t.ex. barnavårdscentraler vid deras språkutvecklingskontroller.

- Enkät till habiliteringen runt om i landet om inbördes rutiner och information.
- Arrangera seminarium och arbetsmöten.
- Form för Föräldrahandboken och produktion.
- Göra illustrationer.
- Samarbeta med andra som har material och webbplatser.
- Publicera intervjuer med föräldrar.

Mål: Sprida kunskap om teckenspråkets och flerspråkighetens betydelse, samt arbeta för ett förtydligande i definitionen av tvåspråkighet.

Bevaka skolfrågor

SDR ska bevaka regeringens utredning om modersmålsundervisning med ambition att teckenspråkets ställning skall likställas med minoritetsspråk för att elever ska kunna få teckenspråk som modersmålsundervisning. SDR ska samverka med HRF och DHB kring skolfrågor som berör döva och hörselskadade barn och deras möjligheter till en skolgång i teckenspråksmiljö.

Mål 1: Döva och hörselskadade barn ska ha rätt till en fullständig teckenspråkig skolmiljö där varje barn ska känna sig delaktig.

Mål 2: Kartlägga ensidigt döva barns livssituation.

Mål 3: Alla döva och hörselskadade barn, även ensidigt döva, ska få möjlighet till en skolgång i specialskola/skola med teckenspråksmiljö.

Informationssatsning om tvåspråkighet

Med SDR:s utbildningspolicy, underlag från expertgruppen inom dövutbildningsfrågor och genom ett samarbete med Avdelningen för teckenspråk på Stockholms universitet ska vi förtydliga och sprida kunskap och information om definitionen av tvåspråkighet. Vi ska producera informationsmaterial om tvåspråkighet och sprida samt synliggöra det på förbundets webbplats.

Mål: Sprida kunskap om teckenspråkets och flerspråkighetens betydelse, samt arbeta för ett förtydligande i definitionen av tvåspråkighet.

SDR:s samverkan med Sveriges Audiologiska Sällskap

SDR är medlemmar i Sveriges Audiologiska Sällskap (SAS). SDR kommer att ha mer kontinuerlig kontakt med och genom vår representant i SAS-styrelsen så att på den vägen lyfta våra frågor. Under verksamhetsåret ska vi se till att nyttja våra påverkansmöjligheter genom att skicka in minst en motion till årsmötet. Utöver dessa aktiviteter ska vi även delta på SAS-dagen, både med representation och utställning.

Mål: Sprida kunskap om teckenspråkets och flerspråkighetens betydelse, samt arbeta för ett förtydligande i definitionen av tvåspråkighet.

Teckenspråkets ställning

Uppföljning av och att etablera projekt

Med inskickad projektansökan till Arvsfonden ska SDR bevaka processen aktivt och se till att projektet *Språklag 10 år - vägval* kommer till stånd. SDR ska även skapa en mer etablerad och kontinuerlig kontakt med Språkrådet.

Mål: Stärka det svenska teckenspråkets ställning i svensk lagstiftning, så att människors tillgång till teckenspråk stärks inom olika samhällsområden.

God hälsa och välbefinnande

En vardag fylld av språkliga barriärer är mentalt påfrestande och bidrar till en sämre hälsa. Att flytta till ett äldreboende eller vårdhem där ingen stimulerande teckenspråksmiljö finns är lika med att bli dömd till en omänsklig isolering och ensamhet till livets slut. Genom ett nationellt kunskapscenter kan vi både samla värdefull kompetens och få en resurssamordning över landsting- och kommungränserna för att förebygga psykisk ohälsa samt främja god hälsa och välbefinnande för döva.

Kartläggning av äldreomsorg för döva

SDR ska tillsammans med Sveriges Dövas Pensionärsförbund göra en nationell kartläggning om hur äldreomsorgen för döva fungerar. Kartläggningen ska belysa frågor såsom möjligheter till teckenspråkig hemtjänst, teckenspråkigt äldreboende och hur viktiga sociala insatser ser ut i Sverige. Kartläggningen resulterar i en rapport för SDR och SDP:s gemensamma och politiska påverkansarbete.

- Kartläggning genom SDP:s lokalföreningar samt dövas sociala nätverk.
- Urval bland kommuner för jämförelse.

Mål 1: Arbeta för en ökad trygghet för döva äldre som bor hemma och har tillgång till trygghetsjour i samarbete med SDP.

Mål 2: Arbeta för döva äldres rätt till teckenspråkig äldreomsorg och boende, t.ex. vårdhem, senior- och äldreboende i samarbete med SDP.

Mål 3: Etablera äldrevägledare för att stärka stödet till döva äldre i ett samarbete mellan förbundet och länsrepresentanter samt med bland annat dövteamet, hörselvården och kommuner i samarbete med SDP.

Kartläggning av tillgänglig psykiatrisk vård riktad till döva - rapport

- Vilka insatser och hjälp finns att få?
- Enkät till kommuner/landsting samt lokala dövföreningar med dess sociala nätverk.
- Söka för extern finansiering, t.ex. socialstyrelsen.

Mål: Säkerställa dövas rätt till tillgänglig sjukvård och upplysning, genom t.ex. information på teckenspråk i vårdguiden och/eller i kontakt med sjukvården.

Påbörja arbetet med nationellt kunskapscenter

SDR vill samla viktiga samhällsinsatser där verksamheten genomsyras av döv- och teckenspråkskompetens. Ett nationellt kunskapscentrum för dövfrågor och ett medborgarcenter som även inbegriper vårdguiden, kommunala stödinsatser, familjerådgivning, BUP, äldre vägledning, kvinnojour. (Ekonomi och bidragsstöd, t.ex. Kommun/AF/FK). SDR ska hämta inspiration från Örebro servicecenter, dövföreningarnas medborgarkontor, Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor och dess funktion, dövteamet runt om i Sverige och andra instanser. SDR ska samla erfarenheter från enskilda frågor till SDR från medlemmar.

Mål 1: Fortsätta arbetet för ett nationellt kunskapscenter och nationella riktlinjer så att alla döva oavsett var de bor har möjlighet att få stöd och hjälp på deras villkor.

Mål 2: Samla och sprida kunskap om dövkompetens och vikten av den i verksamheter där kunskap krävs och behövs, bl.a. på Arbetsförmedlingen.

Mål 3: Skapa centrum för kunskap och kompetens för att sprida kunskap till samhället men också för att kunna erbjuda döva medborgarservice på deras villkor.

Deltagande i Järvaveckan 12-16 juni 2019

- Planera SDR:s deltagande.
- Anordna seminarium.
- Kostnader för informationsmaterial.

Minskad fattigdom

Fattigdom kan definieras som brist på valmöjligheter och brist på anständig levnadsstandard. Fattigdom begränsar människors möjlighet till att ha inflytande över sin egen livssituation och begränsar de enskilda valmöjligheterna. Det finns olika former av fattigdom som kan vara ekonomisk, social och digital/informativ.

Tolktjänst

SDR ska tillsammans med andra organisationer ta fram en rapport som visar på förslag på tillgängavägssätt för nationellt huvudmannaskap, organisering av all tolktjänst och fungerande tolktjänst i arbetslivet samt konsekvensanalys och kostnadsanalys. Rapporten är tänkt att användas i framtida påverkansarbete.

Mål: Fortsätta arbeta för en fungerande tolktjänst med ett tydligt uttalat samhällsansvar och ett samlat huvudmannaskap.

Förmedlingstjänst

SDR kommer bevaka och ställa krav på kvaliteten och tillgängligheten inom förmedlingstjänsterna samt den ansvar PTS ska ha för sina upphandlade tjänster bildtelefoni.net samt texttelefoni.se. SDR ska även bevaka utvecklingen inom adressering, d.v.s. personligt telefonnummer där förmedlingstjänsten automatiskt kopplas in i samtalet. SDR ska se över och bevaka kravspecifikationer vid upphandlingar i landstingen och förmedlingstjänsterna.

Mål: Bevaka kravspecifikationer och upphandlingar för att få bort problem med kommunikation mellan bildtelefoner samt följa upp förmedlingstjänsterna för både text och video samt dess upphandlingar så att tjänsterna uppfyller vad våra medlemmar behöver och önskar.

Mer jämlikt samhälle

Livserfarenheter vi fått genom att leva i den teckenspråkiga gemenskapen ger oss en unik kompetens om teckenspråk, språkkänsla, kultur, visuellt levnadssätt och förståelse om dövas sätt att leva. Dövkompetens ska synliggöras och erkännas. Genom att döva ges möjlighet att vara delaktiga i processer och beslut som påverkar vår vardag uppnår vi ett mer jämlikt samhälle.

Arbeta för ett mer flexibelt system för tolkpotten

SDR ska ta fram ett förslag på hur tolkpotten för fortbildning kan organiseras på ett mer flexibelt sätt, både för tolkanvändaren och arbetsgivare samt lobba för förslaget, fram till dess att nationellt huvudmannaskap eller andra lösningar för tolktjänst respektive tolkpotten kommer till stånd. SDR ska inleda dialog med storstadsföreningar med ambitionen att etablera en gemensam ingång till AF där det finns central dövkompetens.

Mål: I samarbete med storstadsföreningar arbeta för att det finns en gemensam AF dit döva kan vända sig och att bidraget till tolkkostnader för fortbildning ska höjas samt att administrationen kring beslut och utbetalningar av bidraget ska minskas.

Ny arbetsmarknadspolitisk policy

Med denna framtagna policy med betoning på dövkompetens får vi, både tjänstemän och styrelseledamöter stöd i påverkansarbetet gentemot olika arbetsmarknadsaktörer och i diverse forum. I policyn ska bland annat diskuteras kring behovet av enhetliga bedömningar avseende arbetstekniska hjälpmedel.

Mål: Samla och sprida kunskap om dövkompetens och vikten av den i verksamheter där kunskapen krävs och behövs, bland annat på Arbetsförmedlingen.

Likabehandlingsplan

SDR har utarbetat en likabehandlingsplan som publiceras i början av året. Likabehandlingsplanen skickas även ut till alla regionala och lokala föreningar. Under andra halvan av 2019 följs likabehandlingsarbetet upp med de regionala och lokala föreningarna. Uppföljningen är för att se hur planen använts och hur arbetet fortlöpt.

Mål: Utveckla ett arbete för mångfald, både internt i vår organisation och i samhället bland annat genom fortbildning.
Mål 5: Utveckla stöd och verktyg till föreningar inom intressepolitiska frågor, projektarbete och administration.

Ny mediestrategisk policy

SDR ska utforma en mediestrategisk policy som vägledning för hur SDR kommunicerar utåt i våra informations- och mediekanaler. SDR ska använda anknutna medieexperter.

Stark dövrörelse

Det är vi tillsammans som är vår rörelse. Men ingen rörelse kan existera och förbli stark utan eldsjälar och engagemang. I vår rörelse behövs alla; medlemmar, föreningar och länsförbund samt allierade och samarbetspartner.

WFD:s världskongress i Paris 23-27 juli

SDR skickar två delegater (Åsa och Ola).

Mål: Fortsätta vårt samarbete utöver våra nationella gränser genom Dövas Nordiska Råd, European Union of the Deaf och World Federation of the Deaf samt biståndsarbete.

Biståndsarbete

- Synliggöra biståndsarbetet för ökad medvetenhet, struktur och resurser.
- Kontaktresor – Bolivia och Sri Lanka.

Mål: Fortsätta vårt samarbete utöver våra nationella gränser genom Dövas Nordiska Råd, European Union of the Deaf och World Federation of the Deaf samt biståndsarbete.

Föreningssupport

SDR:s organisationsutvecklingsarbete sker till en del via supporten. Under året påbörjas arbetet med regionorganisation. Det finns pågående organisationsutvecklingsinsatser inom dövföreningar/länsförbund/länsföreningar som avslutas under året. Samt nya kan tillkomma efter bedömning enligt fastställda bedömningskriterier. Manual/handbok för omorganisation/organisationsutveckling utvecklas och färdigställs.

Mål: Se över och skapa en ekonomisk stabilitet och tillväxt, både för förbundet och föreningarna.

Kulturarv

Dövas kulturarv är en viktig del av Sveriges dåtid, nutid och framtid. Hur vårdar vi vår historia och hur dokumenterar vi den? Under verksamhetsåret 2019 ska planeringen påbörjas genom möten och strategiskt etablera kontakter samt eventuella samarbeten. SDR har även en omfattande samling av videomaterial som behöver digitaliseras för att materialet ska bevaras och vara tillgängligt. Arkiven som finns både i Leksand och Stockholm ska samlas och dokumenteras. En plan för digitalisering ska tas fram med eventuella samarbetspartner för långsiktiga lösningar. Kulturarvet är även en väsentlig del inför det stundande jubileumsåret 2022.

Mål: Förbereda och planera genomförandet av SDR:s kongress 2021, och däribland även en utdelning av en ny utmärkelse i Alma Abrahamssons namn.

Medlemsvärvningskampanj

Under Dövas Dag 2018 intervjuades ett flertal medlemmar till en kampanjfilm som ska publiceras i början av året. Målet är att med filmerna värva fler medlemmar som blir inspirerade av SDR betydelse för intervjupersonerna.

Mål: Utveckla befintliga och nya metoder samt verktyg för medlemssystem, kampanjer, försäljning och insamlingar.

SDR:s webbplats

Under 2019 skall SDR:s webbplats omarbetas och genomgå en ansiktslyft för att stärka SDR image och webbplatsens funktion som en viktig informationskanal gentemot medlemmar, samhället och andra intresserade.

Mål 1: Fortsätta bedriva förbundets informationskanaler inklusive Dövas Tidning, därav ett årligt specialnummer som pdf-fil och utveckla förbundets image samt informations- och kommunikationskanaler mellan olika nivåer i organisationen.

Mål 2: Utveckla stöd och verktyg till föreningar inom intressepolitiska frågor, projektarbete och administration.

Nytt medlemssystem i drift

Under 2019 skall det nya digitala medlemssystemet driftsättas för att effektivisera administrationen både för lokalföreningar och SDR.

Mål: Utveckla befintliga och nya metoder samt verktyg för medlemssystem, kampanjer, försäljning och insamlingar. Mål 5: Utveckla stöd och verktyg till föreningar inom intressepolitiska frågor, projektarbete och administration.

SDR:s kongress 2021 och Alma Abrahamsson utmärkelse

Under 2019 ska en planering inför SDR:s kongress 2021 påbörjas. Då inleds även en process för nominering av den nya Alma Abrahamssons utmärkelsen för insatser inom förskola/skola.

Mål: Förbereda och planera genomförandet av SDR:s kongress 2021, och däribland även en utdelning av en ny utmärkelse i Alma Abrahamssons namn.

Strukturering av våra interna system

Under året ska vi sjösätta vårt nya diariesystem och samtidigt utveckla interna rutiner samt en intern struktur för säkerhet och gemensam plats för diverse dokument samt mappar.

Dövas Tidning

Ordinarie redaktionellt arbete

Dövas Tidning ger ut sex nummer av papperstidningen under 2019 och löpande webb-tv-inslag och artiklar på dovastidning.se.

Utvecklingsarbete

Under 2019 fortsätter Dövas Tidning med sitt utvecklingsarbete från 2018. Målet med arbetet är att utforma 2020-talets Dövas Tidning och skapa förutsättningar för en stabil och långsiktig tidningsutgivning.

Omgjord webbplats

En omgjord dovastidning.se planeras under året.

Fortsatt bred bevakning

Dövas Tidning planerar att göra journalistik och producera nyheter utifrån de områden i handlingsprogrammet som förbundet prioriterar under året och aktuella händelser i omvärlden.

WFD i Paris

Dövas Tidning planerar att bevaka WFD:s generalförsamling och kongress i Paris juli 2019.

Förhoppningen är att kunna skicka två reportrar dit.

Ordinarie budget/fondansökningar.

Extranummer i form av pdf-fil

SDR:s kongress beslöt att Dövas Tidning under 2018–2021 ska producera ett specialnummer per år i form av pdf-fil. Dövas Tidning avser att utge ett specialnummer i december 2019 med utvalda artiklar ur äldre nummer som publicerats under året.

Mål: Fortsätta bedriva förbundets informationskanaler inklusive Dövas Tidning, därav ett årligt specialnummer som pdf-fil, och utveckla förbundets image samt information- och kommunikationskanaler mellan olika nivåer i organisationen